

Zwitserland,

de grote Sint Bernardpas

Een echt grote fan van Zwitserland ben ik niet, geloof ik. Het is zo'n ongelofelijk keurig-netjes en aangeharkt land, ze hebben alles eigenlijk te goed voor elkaar. Maar schijn bedriegt, Zwitserland is geen lid van de EU, niet van de NAVO en ze hebben er nog steeds geen euro's. En dat is niet alles, lang niet. De Zwitsers koesteren hun status aparte en ze houden met hun dubieuze banken de grootste criminelen ter wereld de hand boven het hoofd. Dat vind ik weinig solidair, asociaal eigenlijk. Ze lopen ook nog eens op wel meer gebieden achter. Het federaal kiesrecht voor vrouwen is pas in 1971 ingevoerd. Tamelijk laat, zou je nog eufemistisch kunnen zeggen. Maar sommige kantons kwamen pas in 1991 over de brug met kiesrecht voor vrouwen. Het is bijna niet te geloven.

Het helpt ook niet mee dat we een keer van een Zwitserse camping weggestuurd zijn, omdat we met een kampvuurtje een gat in de keurige grasmat gebrand schijnen te hebben. Toegegeven, dat is heel lang geleden en de kinderen waren nog heel klein, maar ik ben het toch niet vergeten. We maakten altijd een kampvuurtje in het kennelijke Sodom en Gomorra van Frankrijk op de kleine campings-à-la-ferme? Was nooit een probleem en gras groeit vanzelf wel weer aan, hoor. Maar hier? Alsof we een misdaad begaan hadden.

Maar als je te voet naar Rome wilt lopen over de Via Francigena, dan kom je wel door Zwitserland. Na onze grote pelgrimage naar Santiago de Compostella besloten we direct dat we ook naar Rome gingen lopen. En natuurlijk dan ook langs een echte, oude route, namelijk die van aartsbischop Seggeric. Hij legde de tocht af in het jaar 998 en liep in 80 dagen van Canterbury naar Rome. Wij pikken de VF op in Brienne-le-Chateau, daar waar hij de camino naar Santiago kruist. En zo druk als het is op de Camino Frances (en dan vooral in Spanje), zo rustig is het op de VF. Er is namelijk (bijna) niemand. We lopen de route in drie zomerperiodes. Het eerste jaar tot Lausanne. En het tweede jaar beginnen we op 29 augustus 2015 weer in Lausanne. In Zwitserland dus. Het einddoel van deze etappe is Medesano, in de buurt van Parma (Italië), zo'n 530 km verderop. En die route gaat over de Col de St. Bernard, de hoge pas over de Alpen.

Wel een groot pluspunt van Zwitserland blijkt zodra je een voet over de grens zet: overal zijn richtingaanwijzers voor voetgangers. Daar waar we vorig jaar in Frankrijk gedwaald hebben en verwaald zijn, kost het nu geen enkele moeite de route te volgen. Het andere, Duitse routeboekje dat we meegenomen hebben dit keer, is daar ook debet aan. We verlaten ons nu op Renate Florl, die een heel handzaam boekje geschreven heeft over de VF met fatsoenlijke kaarten, stadsplattegrondjes en het boekje wordt ook nog ondersteund door GPS. Kijk, daar heb je wat aan. En daar komt Zwitserland zelf ook om de hoek kijken. Want het zijn inderdaad 'wonderbare ausblicke' wat de klok slaat in het boekje en het is allemaal nog waar ook. Zwitserland is een heel, heel mooi land om in te lopen.

Maar de tocht naar de St. Bernard is toch wel een klasse apart. De pas is best hoog. Het klooster waar we willen overnachten ligt bovenop de pas op 2473 m. Het klooster werd gesticht door Bernard van Menton, die in 1020 geboren werd. De fraaiste verhalen over hem doen de ronde. Op de vooravond van zijn huwelijk ontsnapte hij door zich uit de toren te werpen van het voorvaderlijk kasteel in Annecy, maar opgevangen door engelen kwam hij veilig op de grond. Als dat geen wonder is! Dertig jaar later stichtte hij een herberg op de pas die zijn naam zou gaan dragen, net als de honden overigens, die tot op de dag van vandaag ingezet worden als reddingshonden voor verdwaalde en ingesneeuwde reizigers.

We zijn niet gered door honden, want ingesneeuwd zijn we niet geweest, maar het was wel een heel avontuur en het was echt een zware, koude tocht om boven te komen. Je begint eigenlijk al te steigen na St. Maurice – waar we in het klooster van de Augustijnen hebben overnacht (allebei in een aparte cel). En daarna worden de dagetappes dus noodzakelijkerwijs korter en korter en zwaarder en zwaarder. Eerst 17 km naar Martigny, dan 20 km (!) naar Orsières, maar vooral die laatste twee dagen die erachteraan kwamen, dat was wat hoor. Nog 15 km naar Bourg St.Pierre en dan nog 12 km naar boven, naar de pas zelf. Het is omhoog en omlaag en omhoog. De weg wordt een pad. Het pad wordt een paadje en het paadje wordt een spoor. We lopen heel regelmatig langs diepe afgronden en als ik ergens niet goed in ben, dan is het in afgronden. We houden ons vast aan boomwortels om niet direct de riviertjes in te glijden en ik denk, wat doe ik hier? Aandacht voor de wonderbare ausblicke heb ik al lang niet meer.

De hitte van Lausanne hebben we dan al lang achter ons gelaten, alles wat we aan kleren hebben, hebben we aan. En we klimmen en klauteren steeds omhoog, omlaag en weer omhoog. Gelukkig zijn er wel pelgrimsonderkomens. Er is een slaapzolder in Orsières, een kamertje in Bourg St.Pierre. De laatste dag – het is nog maar 12 km naar de pas – is het zwaar bewolkt en er staat een harde wind. We moeten nog 1000 m stijgen. Er zijn geen bomen meer, er is geen struik te zien en je moet heel goed opletten waar de route loopt. Na twee uur lopen kan ik de wit-gele pijlen bijna niet meer zien, want hoewel de wind niet is gaan liggen, lopen we in de wolken. Het is ijskoud. Rusten is geen optie meer, je koelt teveel af. Doorgaan. Nog steiler wordt het pad en nergens is beschutting. Ik moet me haasten, ik kan Geri bijna niet meer bijhouden. En dan ineens zijn we er. De mist is zo dicht geworden dat ik de grote stenen gebouwen hoog boven ons niet eens gezien heb. Ik ben volkomen buiten adem en steenkoud. We hebben iets meer dan zes uur over die 12 km gedaan.

Maar wat een warm welkom krijgen pelgrims! Frère Frederic schenkt hete thee met veel suiker in soepkommen en ik drink er drie achter elkaar. Daar knapt een mens van op! We hebben een (stapel) bed op de slaapzaal en 's avonds eten de pelgrims allemaal samen aan een lange tafel. Om half negen is er een mis in de fraai gedecoreerde kerk van het klooster en de kokkin zingt de sterren van de hemel. Toch is het niet zo gemakkelijk om in te slapen. De hoogte zit ademen in de weg en mijn Zweedse buurvrouw snurkt als een peloton mariniers. Het is ook heel erg warm op de slaapzaal. Maar wat is het heerlijk om alleen al te liggen. De volgende morgen ligt er een laagje sneeuw, het is -2 graden. Ik doe een maillot onder mijn broek aan, mijn sjaal en handschoenen gaan aan. Vandaag gaan we 1200 m dalen. We zullen het eerste deel over de weg moeten, want het pad is niet te vinden in de sneeuw. Maar als de sneeuw verdwijnt, wordt het pad ook beter, de zon verschijnt zelfs en nog een dag later zijn we in Aosta. We hebben het land van de koekoeksklokken achter ons gelaten.